

SOM valitsemissala 2026RE

Karmen Joller/sotsiaalminister
01.10.2025

SOTSIAALMINISTEERIUM

Sotsiaalvaldkond

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Suurendame toimetulekutoetuse piiri 20 euro võrra

- **Toimetulekupiir alates 2026.a: +20 €:**
üksik/1. liige 200 → 220 €
järgmine täisealine 156 → 176 €
alaealine 244 → 264 €
- Õppivatel lastel pikendame kõrgema toimetulekutoetuse perioodi kuni 19-aastaseks saamiseni või kuni õppeaasta lõpuni.
- **Lisaraha +4 mln eurot; kogueelarve 42,5 mln eurot.**
- **RES 2026-2029 kokku 24,5 milj eurot lisaraha.**

Erihoolekandeteenusele lisaraha

- **Lisaraha 2026 a. +4,2 mln eurot;**
- Annab teenuseosutajatele võimaluse tõsta tegevusjuhendajate ja teiste töötajate palku **keskmiselt ~10%**.
- **RES 2026-2029 kokku 16,8 milj eurot lisaraha.**

Sotsiaalvaldkond

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Toetame erivajadusega inimesi ning kindlustame püsirahastuse viipekeele tõlketeenusele

- Viime 2026. aasta algusest **viipekeele kaugtõlketeenuse ja kirjutustõlketeenuse riigieelarveliseks teenuseks**.
- Teenused tagavad kurtidele ja vaegkuuljatele hädavajalikud tõlketeenused ja toetavad seeläbi nende aktiivset osalemist ühiskonnaelus.
- Teenuse eelarve on **2026. aastal 0,4 mln eurot**.

Alustame üleminekut kaasaegsele pensionide ja toetuste väljamaksete süsteemile

- **4,88 mln eurot kaasaegse pensionide ja toetuste väljamaksete süsteemi arendamiseks**, millest
 - **3,35 mln eurot** on RES-s eraldatud lisavahendid;
 - **1,53 mln eurot** suunas ministeerium olemasolevast eelarvest ümber.
- **RES 2026-2029 kokku 17,4 mln eurot lisaraha**.

Tervisevaldkond ja horisontaalteemad

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Sotsiaal- ja tervisevaldkonna uuringute ning analüüside läbiviimiseks 1,48 mln eurot

- Poliitikakujundamiseks vajalike teadusuuringute temaatiline jagunemine otsustatakse detsembris.
- Näited:
 - Uuring leibkondliku elatusmiinimumi metoodika väljatöötamiseks
 - Asendussissetulekute samaaegne maksmine
- Käimasolevad uuringud | Sotsiaalministeerium

Parandame rinnavähiriskiga patsientide uuringute võimalusi: käivitame esimese riikliku personaalmeditsiini teenuse, sh

- Tervisekassa rahastab **0,78 mln eurot**
- SOM rahastab EL rakendusprojekti Digital Europe programmi "1+miljon genoomi" omafinantseeringut **0,1 mln eurot** (RES saadud lisaraha)
- Vähi ennetuse, diagnostika, ravi ja teaduse tippkeskuse elluviimiseks **0,65 mln eurot** (RES saadud lisaraha)

Tervisevaldkond ja horisontaalteemad

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Õigusaktidest tulenev lisaraha

- Elulõpu tahteavalduse IT arendus – "Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse" muudatus **0,42 mln eurot**.
- Määruste „Nõuded laste toitlustamisele haridus- ja sotsiaalteenuse osutamisel ning püsi- ja projektilaagris“ ning „Nõuded noorte püsi- ja projektilaagrite elukeskkonnale“ IT arendused **0,02 mln eurot**.

Alustame tervikliku terviseriskide ja riskikäitumise ennetussüsteemi väljatöötamisega

- Terviseriskide ja riskikäitumise tulemuslikumaks ennetamiseks ehitatakse kuue aastaga (2026-2031) koostöös Justiits- ja Digiministeeriumiga üles **jätkusuutlik ja terviklik ennetussüsteem, et vähendada survet tervishoiule**.
- Tegevusi kaasrahastatakse Euroopa majanduspiirkonna ja Norra toetustest, projekti eelarve kuueks aastaks on 5,1 mln eurot.

Tervisevaldkond ja horisontaalteemad

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Parandame andmekvaliteeti ja tõhustame andmekasutust otsuste ja analüüside tegemisel

- Liidame erinevad tervisevaldkonna andmekogud (tervise infosüsteem, tervisearvete infosüsteem ning retseptide andmekogu andmed), et toetada raviteenuste järelevalvet, mõõta kvaliteeti ja tõhustada terviseteenuse osutamist.
- Muudatust rahastab Tervisekassa (STEEL projekt) **0,25 mln eurot**.

Täiendame riigi tervishoiuvarusid traumavaruga

- Tagame tervishoiu vältimatu abi toimepidevuse ning investeerime **4,9 mln eurot** traumavaru loomiseks.
- See võimaldab suurendada tervishoiusüsteemi valmisolekut tulla toime suurte kriisidega, mil haiglasse võib saabuda tavapärasest oluliselt rohkem traumapatsiente.
- Hangime 2026. aastal spetsiaalsed varud juhtudeks, kui raskete traumapatsientide arv järsult kasvab.

Tervisevaldkond ja horisontaalteemad

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Muudame tervishoiu rahastamise efektiivsemaks, arstiabi kättesaadavuse tagamiseks kasutame Tervisekassa reserve

Töötame tervishoiu rahastamises edasi sisemise tõhustamise suunaga:

- korrastame haiglavõrku, leiame ja kaotame dubleerimised;
- ühtlustame esmatasandi arstiabi kvaliteeti;
- suurendame e-konsultatsioonide kasutamist ja reguleerime sellega järjekordi eriarstide juurde;
- koostame ettepanekud tervishoiu jätkusuutlikuks rahastamiseks ja teenuste strateegiliseks ostmiseks

mln eurot	2025	2026	Muutus	Muutus %
Tervisekassa puudujääk	177,6	104,9	-72,7	-40,9%
Tervisekassa reserv	423,7	496,4	72,7	17,2%

Lihtsustame inimeste ligipääsu ravikindlustusele

- Alates 1. jaanuarist 2026 muutub vabatahtliku ravikindlustusega liitumine lihtsamaks.
- Edaspidi saab lepingu sõlmida iga Eestis elav inimene ning makseid saab tasuda ka igakuiselt.
- Prognoositakse, et lepingute arv kahekordistub, tuues Tervisekassa eelarvesse 2026. aastal lisaks umbes 0,5 mln eurot.

Tervisevaldkond ja horisontaalteemad

RES-s valdkonda suunatud lisaraha (2026.a)

Toetame pikaajalisel haiguslehel olijate tööle naasmist

- Alates 1. aprillist 2026 võib inimene hakata haiguslehe ajal osaliselt tööle juba 31. haiguspäevast alates (praegu alates 61. päevast). See aitab pikaajaliselt haigetel kiiremini tööle naasta, säilitada oma sissetulekut ja elukvaliteeti.

	2025. a	2026. a
Töövõimetushüvitise ülempiir	0	4,0
Hüvitist ei maksta töötuskindlustushüvitise saajale	0	1,4
Osaline töötamine 31. haiguspäevast	0	0,5
Seaduse muudatustega kaasnev kulude kokkuvõtte	0	5,9

Toetame vaimse tervise erialaspetsialistide väljaõpet ja jätkame astmelise abi arendustega

- Jätkame vaimse tervise valdkonnas erialaspetsialistide väljaõppe toetamisega **1,7 mln euro** ulatuses. Ühes õppeaastas läbivad kvaliteetseks tööks vajaliku kutseõppe 15 kliinilist psühholoogi ja 15 psühholoog-nõustajat.
- Kõige enam levinud psüühikahäirete sümptomite varaseks märkamiseks ja abiks arendame astmelise abi mudelit, mille keskmes on väheintensiivsed, sh digitaalsed sekkumised. Sekkumiste arendust toetame riigieelarvest **0,26 mln euro** ulatuses.
- Digitaalse raviteekonoma tehniline lahendus ning mudeli piloteerimine ja mõjuhindang valmivad välisrahastuse toel Riigikantselei innovatsioonifondi vahenditest (aastatel 2026-2027 ca 1,5 mln eurot).

SoM valitsemisala strateegiline raamistik

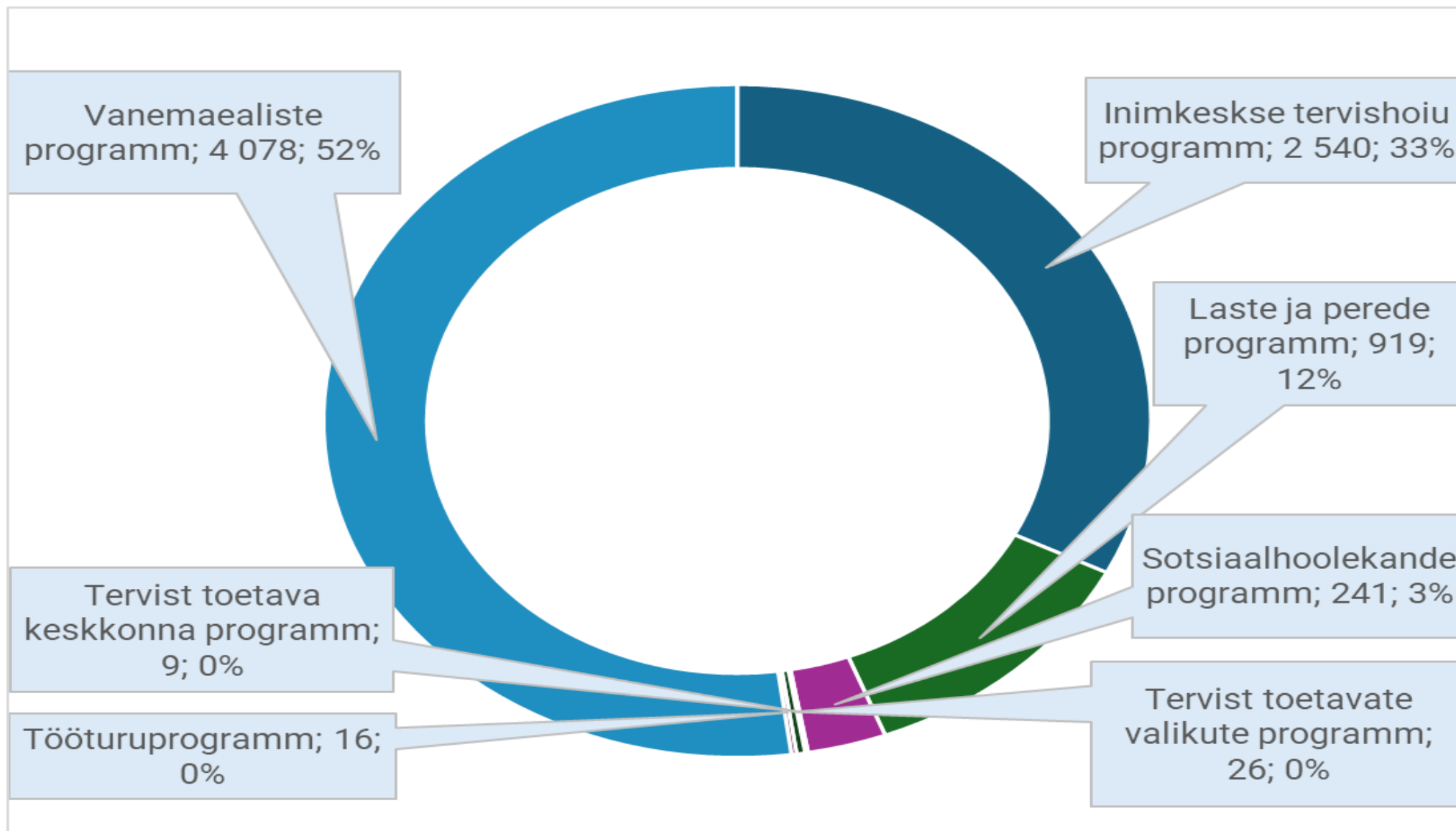
HEAOLU tulemusvaldkond

- **67% SOM valitsemisala eelarvest**
- HEAOLU tulemusvaldkonnas on 5 programmi:
 - **Laste ja perede programm (SOM)**
 - **Sotsiaalhoolekande programm (SOM)**
 - **Vanemaealiste programm (SOM)**
 - **Tööturuprogramm (MKM + SOM)**
 - **Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise programm (MKM)**

TERVISE tulemusvaldkond

- **33% SOM valitsemisala eelarvest**
- TERVISE tulemusvaldkonnas on 3 programmi:
 - **Tervist toetava keskkonna programm**
 - **Tervist toetavate valikute programm**
 - **Inimkeskse tervishoiu programm**

Sotsiaalministeeriumi 2026. aasta eelarve 7 842 mln, sh investeeringud 13 mln eurot

Tegevuskulude kokkuid 2025. a 6 mln; 2026. a 10,8 mln;
alates 2027. a ca 11,5 mln

1. Kokkuid majandusliku sisu järgi

Majanduslik sisu (mln eurot)	2026
Investeering	1,01
Toetused	5,50
Tööjõukulud	1,55
Majanduskulud	2,70
KOKKU	10,76

2026.a tegevuskulude kokkuid 10,76 mln koosneb:

- 2024.a RES otsusest 9,22 mln eurot
- 2025.a RES otsusest 1,54 mln eurot.

2. Kokkuid asutuste lõikes

Asutus (mln eurot)	2026
Sotsiaalministeerium	4,90
Terviseamet	0,57
Ravimiamet	0,36
Sotsiaalkindlustusamet	2,27
Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus	1,36
Tervise Arengu Instituut	1,30
KOKKU	10,76

3. Kokkuid valdkondade järgi

Valdkond (mln eurot)	2026
Horisontaalvaldkond	2,11
Sotsiaalvaldkond	2,50
Tervisevaldkond	6,15
Kokku	10,76

Tulud (mln eurot)

SOM valitsemisala	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus eurot	Muutus %
TULUD KOKKU	65,3	78,3	85,7	7,4	10%
Saadud toetused	57,27	68,13	74,19	6,06	9%
Tulu majandustegevusest	6,95	9,12	9,72	0,6	7%
Riigilõivud	0,32	0,56	1,02	0,46	82%
Trahvid ja muud varalised karistused	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
Muud tulud	0,70	0,48	0,80	0,32	66%

- Saadud toetused, sh 69,2 mln eurot (93%) välisvahendid ja 5 mln eurot siseriiklikud toetused, millest toetus CO2 kvooditulust [haiglate](#) energiatõhususe tõstmiseks 0,3 mln eurot ning Tervisekassa poolt antud vahendid Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele (TEHIK), et neile IT teenust osutatakse, 4,7 mln eurot.
- Tulu majandustegevusest on seotud Ravimiameti (RA) 6,2 mln eurot, Terviseameti (TA) 2,9 mln eurot, TEHIKu 0,3 mln eurot ja Sotsiaalministeeriumi (SOM) 29 000 eurot tasuliste teenustega.
- Riigilõivud on seotud RA, TA ja Sotsiaalkindlustusameti (SKA) toimingutega.
- Trahvitulud 7 000 eurot laekuvad RA-le ja TA-le vääртеomenetluse seadustiku alusel.
- Muude tulude laekumiste all kajastatakse SKA regressinõuete laekumisi ja TA riikliku järelevalve käigus määratud sunnirahasid.

Sotsiaalvaldkond

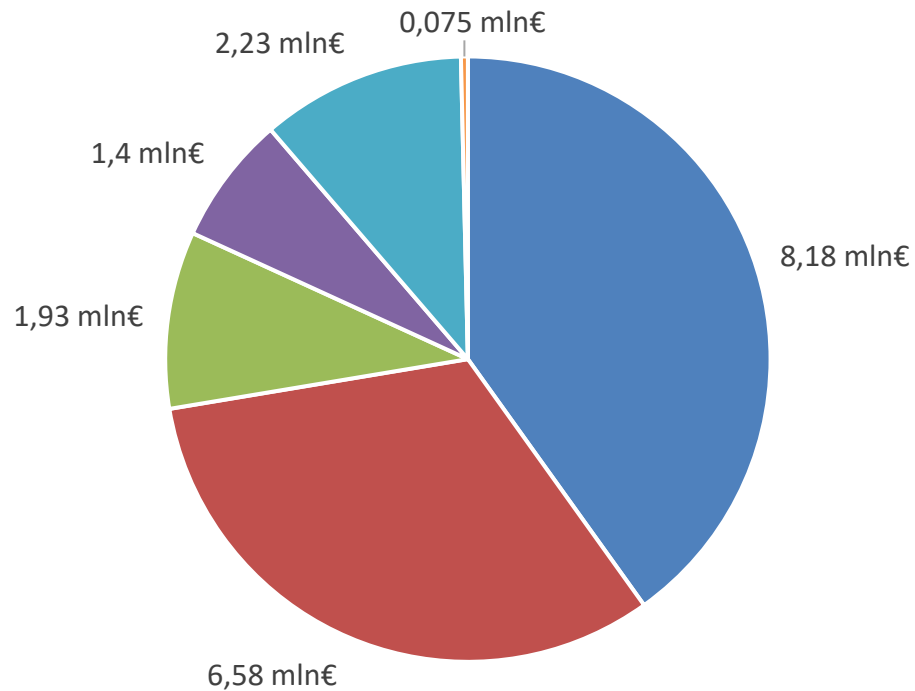

Heaolu tulemusvaldkond (mln eurot)				
Eelarve katteallikas (liik)	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutus %
Kokku	5 031,92	5 249,33	217,41	4%
Piirmääraga vahendid	145,41	136,61	-8,79	-6%
Arvestuslikud vahendid	1 520,05	1 466,31	-53,74	-4%
Välisetoetused ja majandustegevusest laekuv tulu	41,07	62,43	21,36	52%
Edasiantavad maksud (pensionid)	3 325,39	3 583,97	258,58	8%

- Eelarve kasv on põhiliselt seotud maksudest tulevate vahendite edasiandmisega pensioniteks (ca 259 mln eurot, tugineb Rahandusministeeriumi majandusprognoosile).
- Välisetoetused suurenevad ca 21 mln eurot kuna Euroopa Regionaalarengufondi ja Euroopa Sotsiaalfondi tegevuste põhimahd on kavandatud aastatesse 2026 ja 2027.
- Seadusest tulenevad arvestuslikud vahendid vähenevad ca 54 mln eurot peamiselt seoses sündide arvu prognoosi languse ja perehüvitiste eelarve vähenemisega. Väheneb ka vanaduspensionideks sotsiaalmaksust puudujääv osa.
- Piirmääraga vahendid ehk riigieelarve kulud vähenevad ca 9 mln eurot kokkuhoiumeetmete tõttu. Lisaks sisaldab 2025. a eelarve 2024. aastast ülekantud vahendeid.

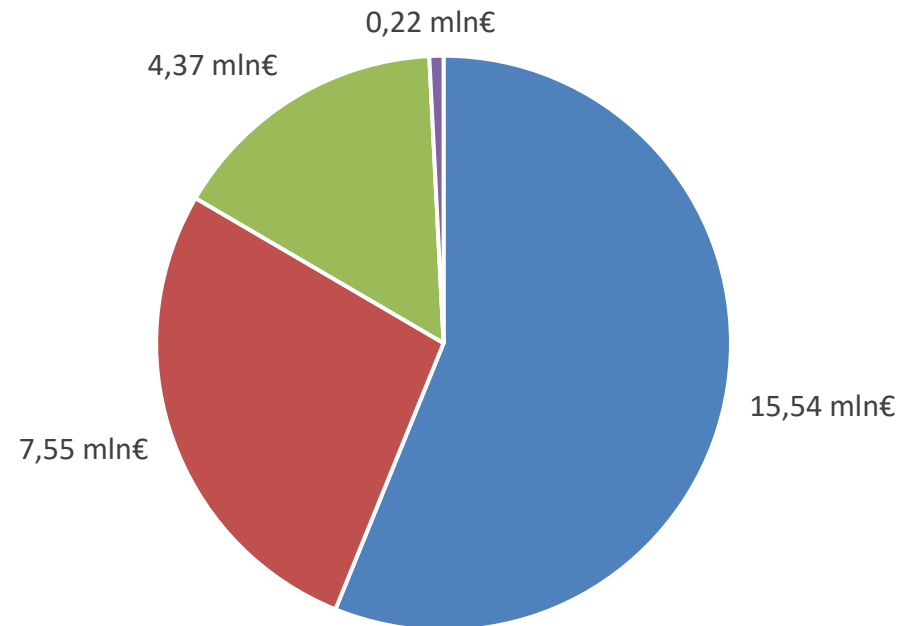
Välisvahendid (ilma kaasfinantseeringuta)

Euroopa Regionaalarengu Fond 20 mln€

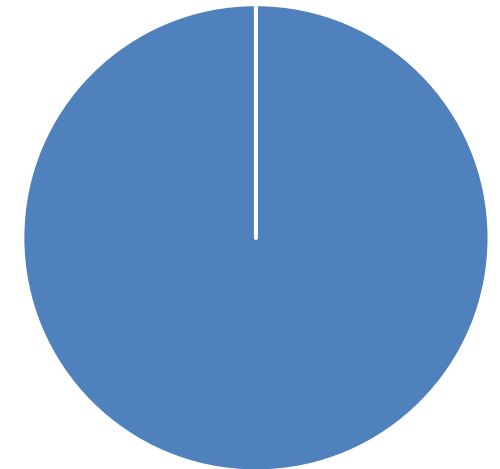
- Elu- ja teenuskohad
- Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine
- Peremajad suure abivajaduse ja kompleksprobleemidega lastele
- Heaolutehnoloogiate kasutuselevõtu toetamine
- Infosüsteemide arendamine
- Asendushooldus

Euroopa Sotsiaalfond+ 28 mln€

- Pikaajalise hoolduse reform
- Laste ja perede toetamine
- Toiduabi
- Pensioninõustamine

Šveitsi-Eesti
koostööprogramm
2 mln€

- Sotsiaaltöötajate ja laste heaolu spetsialistide tasemeõppe ja kvalifikatsiooni kaasajastamine ning (täiend)koolitus- ja tugisüsteemi arendamine

Laste ja perede programmi eelarve

Heaolu tulemusvaldkond (mln eurot)	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutuse %
Laste ja perede programm	889,47	952,31	919,38	-32,93	-3%

Programm	Eelarve 2026	Piirmääraga	Arvestuslikud vahendid	Välisetoetused	Muudest tuludest
Laste ja perede programm	919,38	27,98	876,68	14,71	0,01

Programmi 2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused

(koos tugi- ja administreerimiskuludega, *sulgudes teenuse osakaal programmi eelarvest*):

- Peretoetused **404,5 mln eurot (44%)**
- Vanemahüvitis **345,7 mln eurot (38%)**
- Lapsevanemate pensioni- ja ravikindlustuskaitse **98 mln eurot (11%)**

Programmi 2026. a eelarve väheneb ca 33 mln eurot võrreldes 2025. aastaga, kuna 2025. a I poolaasta andmetele tuginedes on korrigeeritud (vähendatud) sündide arvu, sest sündide arv on pidevas languses.

Laste ja perede programmi mõõdikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Soovitud ja tegelike laste arvu vahe	N/A	N/A
Laste suhtelise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse määr, %	16,5% (2024)	16,1%
Perest eraldatud laste osakaal, %	0,14% (2024)	Säilib või langeb

Laste ja perede programmi olulisemad tegevused 2026-2029:

- **Laste saamise ja kasvatamise toetamiseks** vajalike perepoliitiliste muudatuste elluviimine.
- **Perekeskse juhtumikorralduse kasutusele võtmine lastekaitstes ning maakonnaülese koostöö soodustamine**, eesmärgiga tõhustada abivajavate laste märkamist ning kvaliteetse ja tulemusliku abi pakkumist.
- **Lastekaitsetöötajate rolli täpsustamine suhtlus- ja hooldusõiguse vaidlusi puudutavates juhtumites**, et tagada parem laste huvide kaitse.
- **Uute teenuste ja meetodite väljaarendamine** erivajadusega laste, väikelaste ja teismeliste sihtgrupile, nende vanematele ja spetsialistidele.
- **Laste heaolu näidikulaua loomine**, et toetada andmepõhiste otsuste tegemist.
- **Ohvriabihüvitiste süsteemi uuendamine** ning pere- ja soopõhise vägivalla ennetamiseks ja vähendamiseks vajalike tegevuste elluviimine.

Sotsiaalhoolekande programmi eelarve

Heaolu tulemusvaldkond (mln eurot)	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutus %
Sotsiaalhoolekande programm	184,08	226,08	237,07	10,99	5%

Programm/programmi tegevus	Eelarve 2026	Piirmääraga	Arvestuslikud vahendid	Välisetoetused	Muudest tuludest
Sotsiaalhoolekande programm	237,07	101,83	87,94	47,24	0,06

Programmi 2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused:

- Erihoolekandeteenus **64,0 mln eurot (27%)**
- Puudega inimeste sotsiaaltoetused **58,6 mln eurot (25%)**
- Abivahenditeenused lastele ja täiskasvanutele **26,6 mln eurot (11%)**
- Sotsiaalse rehabilitatsiooni **22,2 mln eurot (9%)**

Programmi vahendid suurenevad ca 11 mln eurot eelkõige erihoolekandeteenuse lisarahastuse (4,2 mln) ja abivahenditeenus teenusmahtude suurenemise (4,8 mln) tõttu.

Sotsiaalhoolekande programmi mõõdikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,0% (2024)	2,0%

Sotsiaalhoolekande programmi olulisemad tegevused 2026-2029 1/2:

- **Erihoolekandeteenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine** ning järjekorra korrastamine.
- **Abivahenditele ja meditsiiniseadmetele ühtse korraldus- ja rahastamissüsteemi loomine**, eesmärgiga lihtsustada abi saamist ja vähendada spetsialistide, sh tervishoiutöötajate koormust.
- **Rehabilitatsioonisüsteemi ümberkorraldamine**, et teenuste saamine ei sõltuks puude raskusastmest, oleks vajaduspõhine, inimeste jaoks lihtne ja loogiline ning osutatud integreeritult mitme valdkonna koostöös.
- **Hooldereformi mõjuanalüüsi läbiviimine** ja sellest tulenevate muudatuste tegemine.
- **Puudega töö- ja vanaduspensioniealistele inimestele** senise puude tuvastamise ja puudega seotud hüvede asemele nende **tegeliku abivajaduse ja töövõimega seotud tugisüsteemi loomine**.

Sotsiaalhoolekande programmi olulisemad tegevused 2026-2029 2/2:

- **Uute hoolekandeteenuste väljaarendamine** väga keerulistele sihtgruppidele.
- **Toimetulekutoetuse süsteemi kaasajastamine** – toimetulekupiiri tõstmine, toetuse menetlemisega seotud töökoormuse vähendamine, uue elatusmiinimumi metoodika väljatöötamine ning katseprojekti loomine inimeste sissetuleku- ja leibkonnaandmete automaatseks kogumiseks.
- **Sotsiaalvaldkonna tööjõu kompetentsimudelite väljatöötamine ja õppekavade uuendamine**, eesmärgiga parandada valdkonna tööjõu juurdekasvu, vähendada voolavust ning viia õpe vastavusse tööturu ja valdkonna vajadustega.
- **Heaolutehnoloogiate arendusprogrammi käivitamine**, et aidata erinevate tehnoloogiliste lahenduste kaudu inimestel võimalikult kaua kodus elada, vähendada lähedaste hoolduskoormust ja pakkuda leevendust spetsialistide puudusele.
- **Sotsiaalvaldkonna toimepidevuse ja kriisideks valmisoleku tagamiseks** vajalike kriisiplaanide koostamine, koolituste ja kriisiõppuste korraldamine.

Vanemaealiste programmi eelarve

Heaolu tulemusvaldkond (mln eurot)	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutuse %
Vanemaealiste programm	3 497,67	3 839,13	4 078,07	238,95	6%
Programm	Eelarve 2026	Piirmääraga	Arvestuslikud vahendid	Välisetoetused	Edasiantavad maksud
Vanemaealiste programm	4 078,07	5,38	488,30	0,42	3 583,97

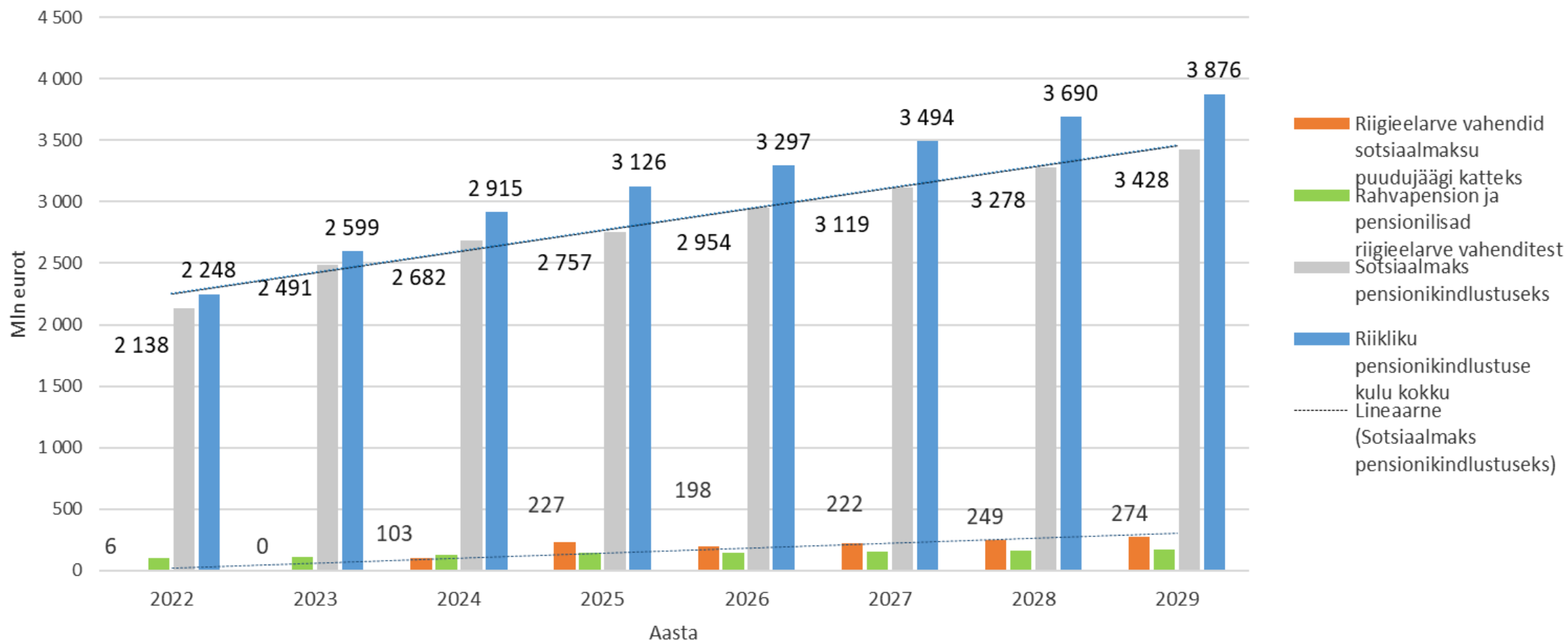
2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused:

- Riiklik vanaduspension **3 401,6 mln eurot (83,4%)**
- Riikliku vanaduspensioni kogumisosa **629,6 mln eurot (15,4%)**
- Üksi elava pensionäri toetus **16,8 mln eurot (4%)**

Programmi vahendid suurenevad ca 239 mln eurot peamiselt vanaduspensionide indekseerimise, töötatud aastate lisandumise ja isikute arvu suurenemise tõttu. Suureneb ka riikliku vanaduspensioni kogumisosa (edasiantavad maksed pensioni II sambasse).

Riikliku pensionikindlustuse eelarve 2022-2029

(välja arvatud eripensionid)

Vanemaealiste programmi mõõdikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Aktiivsena vananemise indeks	37,9 (2018)	41,3

Vanemaealiste programmi olulisemad tegevused 2026-2029:

- Luuakse **pikaajaline pensionistrateegia** aastani 2070.
- **Suurendatakse pensioniteadlikkust** ja jätkatakse pensionitarkuse teenuse pakkumisega.
- Luuakse võimalusi teisest pensionisambast lahkunute **kogumispensioniga kiiremaks taasliitumiseks**.
- **Hinnatakse võimalusi tõsta miinimumpensioni**, et tagada inimestele parem sotsiaalne kaitse.
- Pensioni tõrgeteta väljamaksete tagamiseks tuuakse **pensioniteenus uuele platvormile SKAIS2**.
- Luuakse ja täiendatakse sotsiaalkindlustussüsteemi jätkusuutlikkuse mõõtmise tööriistu: **sotsiaalkindlustusskeemide tulude ja kulude mudel ning rahvastikuandmete simulatsioonimudel**.
- Piiriüleselt töötanud inimeste sotsiaalkindlustusõiguste tagamiseks **uuendatakse Ukrainaga sõlmitud kahepoolset sotsiaalkindlustuslepingut**.

Tervisevaldkond

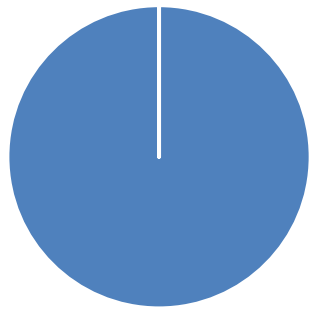

Tervise tulemusvaldkond (mln eurot)				
Eelarve katteallikas (liik)	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutus %
Kokku	2 469,70	2 570,64	100,94	4%
Piirmääraga vahendid	90,57	69,37	-21,20	-23%
Arvestuslikud vahendid	315,57	332,53	16,96	5%
Välisetoetused ja majandustegevusest laekuv tulu	55,68	34,88	-20,80	-37%
Edasiantavad maksud (pensionid ja ravikindlustus)	2 007,88	2 133,86	125,98	6%

- Tervise tulemusvaldkonna kulude eelarvet mõjutab sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa kasv **125 mln eurot** (edasiantavad maksud) (Rahandusministeeriumi majandusprognoos)
- Arvestuslike kulude peamine kasv on seotud mittetöötavate pensionäride eest makstava tasu kasvuga **17,8 mln eurot** seoses indekseerimisega ja saajate arvu täpsustamisega, samas vähenevad lähtetoetused **0,8 mln eurot**.
- Tuludest sõltuvaid kulud (välisvahendid ja majandustegevus) vähenevad **20,8 mln eurot** peamiselt Euroopa Liidu toetuste suundade muudatuste tõttu sh suurim mõju Viljandi TERVIKUM investeeringutoetuse lõppemine 2025. a 12,6 mln eurot.
- Piirmääraga vahendid ehk riigieelarve kulud vähenevad **21,2 mln eurot** kokkuhoiumeetmete tõttu. Lisaks sisaldab 2025.a eelarve 2024. aastast ülekantud vahendeid.

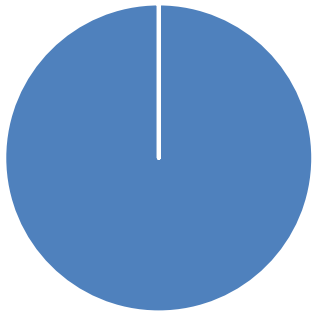
Välisvahendid (ilma kaasfinantseeringuta)

Ühtekuuluvusfond
(investeeringud)
5,58 mln€

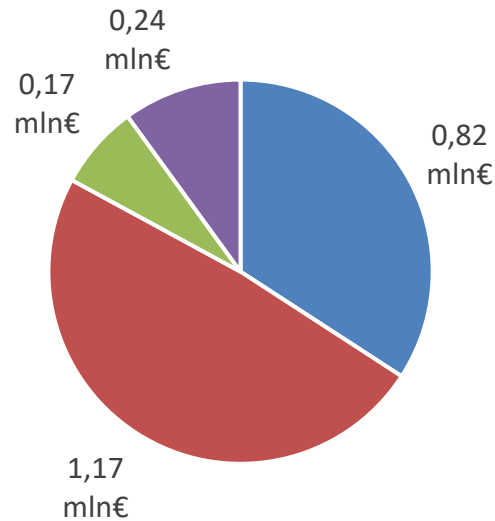
■ Kuressaare ja Narva haigla energiatõhusus

Euroopa Regionaalarengu
Fond (investeeringud)
4,58 mln€

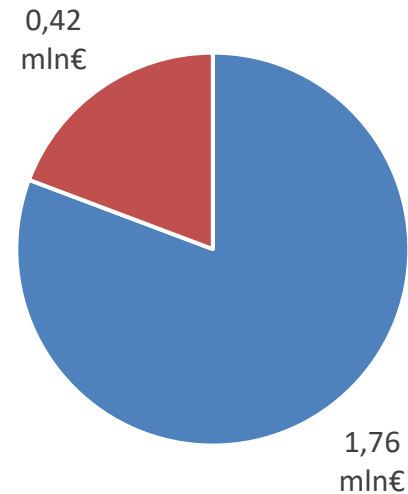
■ Kuressaare ja Narva haigla integreeritud heaoluteenuste keskused

Euroopa Sotsiaalfond+
2,4 mln€

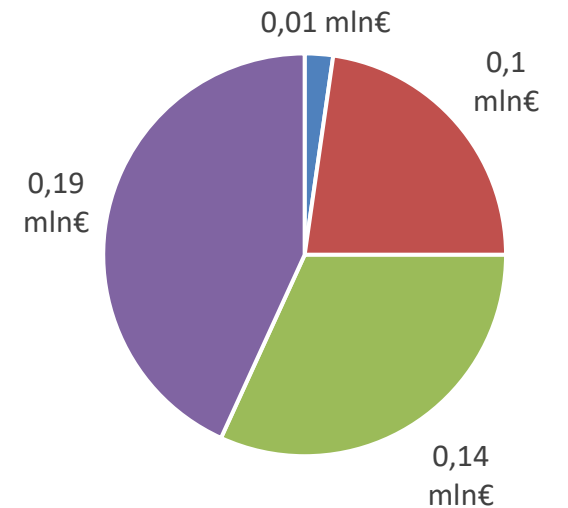
- Pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteem
- Terviseriskide ennetamine ja vähendamine
- Tervishoiu statistika, registrite pidamine
- Laste ja perede toetamine (tervisedendus)

Õiglase Ülemineku Fond
2,18 mln€ (Ida-Virumaale)

- Sotsiaal- ja tervisteenuste arendamine
- Biomonitoring ja kemikaalide riskihindajate koolitamine

Euroopa Majanduspiirkonna
finantsmehhanism 0,44 mln€

- Esmatasandi teenuseosutajate võrgustike loomine ja käivitamine
- Komplekse abivajadusega inimestele tsentraalse digitaalse plaani koostamine
- Geneetiline meditsiin
- Valdkondade ülese ennetussüsteemi loomine

Tervist toetava keskkonna programmi eelarve

Tervis tulemusvaldkond (mln eurot)	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutus %
Tervist toetava keskkonna programm	7,85	9,16	8,69	-0,47	-5%
Programm/programmi tegevus	Eelarve 2026	Piirmääraga	Välistoetused	Muudest tuludest	
Tervist toetava keskkonna programm	8,69	6,01	0,71	1,97	

Programmi 2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused (koos tugi- ja administreerimiskuludega) :

(sulgudes teenuse osakaal programmi eelarvest):

- Vee terviseohutuse edendamine **2,5 mln eurot (28%)**
- Planeeringute ja füüsikalistest (v.a ioniseeriv kiirgus) ning keemilistest teguritest tingitud terviseohtude hindamine ning terviseriskide vähendamine **1,5 mln eurot (17%)**
- Keskkonna tervishoiu poliitika kujundamine ja elluviimise korraldamine **1,3 mln eurot (15%)**
- Toodete terviseohutuse edendamine **1,1 mln eurot (12%)**

Programmi vahendid vähenevad 0,47 mln eurot kokkuhoiu meetmete tõttu. Lisaks sisaldab 2025. aasta ka 2024. aastast ületulevaid vahendeid. Samuti koondati kõikidel teenustel kajastatud IT teenused kahele teenusele (RaM otsus). Tegemist on eelarvetehniliste meetodikamuudatustega.

Tervist toetava keskkonna programmi mõõdikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Keskkonnast, sh töökeskkonnast tingitud enneaegse suremuse ja haigestumuse tõttu kaotatud eluaastate arv 100 000 elaniku kohta	1947 (2021)	1292

Tervist toetava keskkonna programmi olulisemad tegevused 2026-2029:

- **Luuakse keskkonnast inimese organismi jõudvate ohtlike ainete seire- ehk biomonitooringu süsteem** ning viiakse läbi põlevkivisektori tervisemõjude uuring, mille põhjal töötatakse välja ennetus- ja leevendusmeetmed terviseriskide vähendamiseks.
- **Kemikaalide ohutuse tagamiseks ja riskide vähendamiseks** uuendatakse EL-i kemikaalide ja kosmeetikatoodete õigusakte (REACH, CLP, detergendimäärus, kosmeetikatoodete määrus). Koostatakse koostöös erinevate osapooltega ja kaitstakse Eesti seisukohad EL õigusaktide eelnõude osas.
- **Inimestele puhta joogivee tagamiseks arendatakse uut keskkonnatervise infosüsteemi (KTI)**, mis võimaldab veekäitlejatel veekvaliteedi andmeid hallata ning tarbijatele tehakse kergelt kättesaadavaks teave vee kvaliteedi kohta.

Tervist toetavate valikute programmi eelarve

Tervise tulemusvaldkond (mln eurot)		2024	2025	2026	Muutus	Muutuse
		täitmine	eelarve	eelarve		%
Tervist toetavate valikute programm		28,00	30,27	25,86	-4,41	-15%
Programm/programmi tegevus	Eelarve 2026	Piirmääraga	Välis- ja riigieelarvelise kaasfinantseeringuga		Muud tuludest sõltuvad vahendid	
Tervist toetavate valikute programm	25,86	21,14	3,64		1,09	

Programmi 2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused (koos tugi- ja administreerimiskuludega) :
(sulgudes teenuse osakaal programmi eelarvest):

- Uimastitarvitamise ennetamine, ravi, kahjude vähendamine **10,62 mln eurot (41%)**
- HIV ja tuberkuloosi ennetamine ja mõjude vähendamine **6,44 mln eurot (25%)**
- Tervisekäitumise poliitika kujundamine ja elluviimise korraldamine **2,18 mln eurot (8%)**
- Laboratoorsete referentteenuste osutamine **1,71 mln eurot (7%)**

Programmi vahendid vähenevad peamiselt piirmääraga vahendite arvelt 4,41 mln eurot kokkuhoiu meetmete tõttu. Lisaks sisaldab 2025. aasta ka 2024. aastast ületulevaid vahendeid. Samuti täpsustati teenuste paiknemisi programmide vahel ja koondati kõikidel teenustel kajastatud IT teenused kahele teenusele (RaM otsus). Tegemist on eelarvetehniliste meetodikamuudatustega.

Tervist toetavate valikute programmi moodsikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Ennetusega välditav suremus 100 000 elaniku kohta	266,7 (2022)	191,2

Tervist toetavate valikute programmi olulisemad tegevused 2026-2029:

- **Koostöös JUSTDIGI-ga** töötatakse välja terviklik terviseriskide ja riskikäitumise ennetussüsteem, et vähendada survet tervishoiule jt valdkondadele. Jätkatakse ennetuse tõendatuse taseme hindamist.
- **Terviseriskide vähendamiseks** kinnitatakse alkoholitarvitamise vähendamise arengusuunad ja tegevuskava. Arendatakse uimastitarvitamise varajase avastamise, nõustamise ja ravi teenuseid.
- **Vaimse tervise toetamiseks** töötatakse välja astmelise abi mudel ning luuakse digitaalne keskkond eneseabi ja lihtsamate nõustamiste võimaldamiseks. Tugevdatakse esmatasandi tervishoiu vaimse tervise praktikat.
- **Nakkushaigustest tingitud kriiside ennetamiseks ja paremaks valmisolekuks** koostatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse uus terviktekst, mis võtab arvesse COVID-19 pandeemia praktilisi õppetunde.
- **Toetatakse immuniseerimisekava vaktsineerimistega hõlmatuste suurenemist elanikkonnas**, selleks luuakse koos erialaekspertidega **vaktsineerimise strateegia**, mis toetab vaktsineerimiste hõlmatuste tõstmist pikaajalises vaates.

Inimkeskse tervishoiu programmi eelarve

Tervise tulemusvaldkond (mln eurot)			2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus	Muutus %
Inimkeskse tervishoiu programm			2 433,25	2 430,28	2 536,09	105,81	4%
Programm/programmi tegevus	Eelarve 2026	Piirmääraga	Arvestuslikud vahendid	Välis- toetused	Muudest tuludest	Edasiantavad maksud	
Inimkeskse tervishoiu programm	2 536,09	42,21	332,53	17,11	10,37	2 133,86	

Programmi 2026. a eelarves suurema eelarvemahuga teenused (koos tugi- ja administreerimiskuludega) :

(sulgudes teenuse osakaal programmi eelarvest):

- Ravikindlustuse seadusest ja tervishoiuteenuste korraldamise seadusest tulenevate kohustuste tagamine **2 146,3 mln eurot (84%)**
- Eraldise maksmine Eesti Tervisekassale mittetöötavate vanadus- ja rahvapensionäride eest **331,7 mln eurot (13%).**
- Toetus eriarstiabi arendamiseks väljaspool pädevuskeskusi **12,2 mln eurot (0,5%).**
- IKT osutamine tervisevaldkonna asutustele **11,9 mln eurot (0,5%)**
- Harvikaiguste toetusprogramm **4 mln eurot (0,1%).**

Programmi vahendid suurenevad 105,8 mln eurot. Suurenemine on peamiselt seotud sotsiaalmaksu kasvust ravikindlustuse osas 125,9 mln eurot. Oluline vähenemine on toimunud Viljandi TERVIKUM investeeringutoetuste lõppemisega, mis on seotud nii piirmääraga vahendite kui ka välisvahendite vähenemisega ca 20 mln euro ulatuses.

Inimkeskse tervishoiu programmi mõõdikud	Viimane tase (aasta)	Sihttase 2026
Avaliku sektori tervishoiukulude osakaal SKP-s %	5,7% (2023)	5,1%
Katmata tervishoiuteenuste vajadus	8,5% (2024)	10,6%

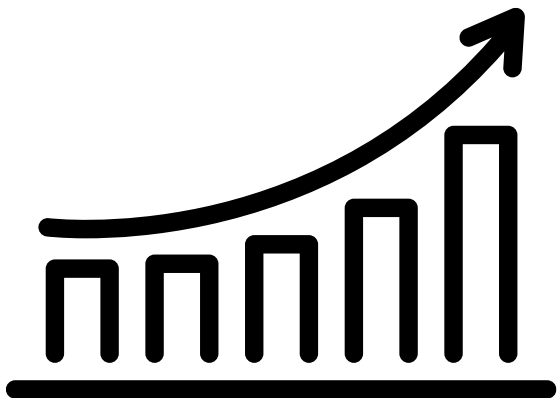
Inimkeskse tervishoiu programmi olulisemad tegevused 2026-2029 (1/1):

- **Töötatakse välja tervishoiu jätkusuutliku rahastamise lahendused**, et parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust ja kulutõhusust.
- **Tervishoiuteenuste kvaliteedi tõstmiseks** töötatakse välja tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse strateegia, kaasajastame tegevuslubade taotlemise põhimõtteid. Terviseametisse luuakse spetsiaalne kvaliteedikeskus.
- **Uuendatakse haiglavõrgu arengukava haiglate** teenuste rahastamise põhimõtted, korrigeeritakse õigusruumi.
- **Viiakse ellu reform tervise- ja sotsiaalvaldkonna teenuseosutamise integreerimiseks, et** tagada inimeste tegelikele vajadustele vastav, koordineeritud ning kuluefektiivsem abi osutamine maakonna tasandil.
- **Tervishoiu kriisivalmiduse tagamiseks täiendatakse riigi tervishoiuvarusid traumavaruga**, luuakse ja koolitatakse tervishoiu valmisoleku eest vastutavat ETO-de võrgustikku. Jätkatakse psühhosotsiaalse kriisitoe võimekuse arendamisega.

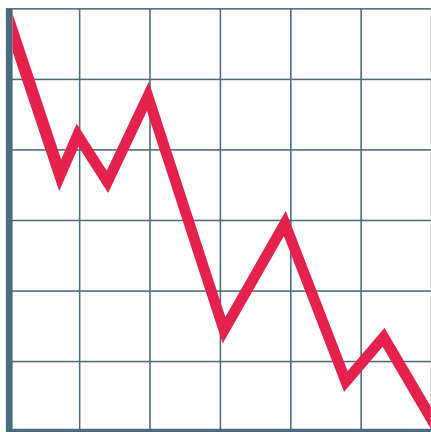
Inimkeskse tervishoiu programmi olulisemad tegevused 2026-2029 (1/2):

- **Perearstiabi tõhustamiseks** tugevdatakse üle-eestilist tervisekeskuste võrgustikku ja toetatakse perearstide koostööd esmatasandi teenuste kättesaadavuse tagamisel.
- **Töötatakse välja töötervishoiu uuendatud mudel**, et ennetada tööst põhjustatud haigestumisi.
- **Toetatakse vähitõrje arengut ja arendatakse palliatiivravi**. Toetatakse vähitõrje võrgustiku ESTCAN tööd, valmistatakse ette patsiendi tahteavalduse rakendamiseks vajalikud IT arendused ning tugitegevused.
- **Ravimite kättesaadavuse ja kriisikindluse parandamiseks** osaletakse EL-i esmatähtsate ravimite määruse eelnõu läbirääkimisprotsessis ning alustatakse protsessi ravimite hinnaregulatsiooni ajakohastamiseks.
- **Abivahendite ja meditsiiniseadmete süsteemi tõhustamiseks** laiendatakse meditsiiniseadmete väljakirjutamise õigust tervishoius töötavatele spetsialistidele ning ühendatakse abivahendite ja meditsiiniseadmete hüvitamise korraldus.
- **Tervishoiu digivõimekuse arendamiseks** jätkatakse uue põlvkonna tervise infosüsteemi (upTIS) arendamisega, tagamaks kiirem ja turvalisem andmevahetus. Koostatakse tervishoiuteenuste osutajate infosüsteemide konsolideerimise ja tehisaru rakendamise põhimõtted.

Tervisekassa 2026-2029 eelarved (1/1)

- Tulude kasv keskmiselt **5,2%** aastas
- 2026. aasta tulud on 128,5 miljonit € suuremad kui 2025. aasta tulud
- Kulude kasv keskmiselt **4,4%** aastas
- Tervishoiuteenuste kulude kasv keskmiselt **4,1%** aastas

Proгноос (mln eurot)	2025	2026	2027	2028	2029
Tulud	2 369,8	2 498,3	2 635,0	2 770,4	2 898,2
Kulud	2 491,0	2 603,2	2 720,2	2 840,1	2 963,2
Tervisekassa seaduse §36 lõige 1 ² alusel kinnitav Tervisekassa põhitegevuse tulem on järgmine:					
Eelarvepositsioon 2026. a RES	-121,2	-104,9	-85,2	-69,7	-65,0
Reservide jääk	601,3	496,4	411,2	341,5	276,5
Eelarvepositsioon 2025. a RES	-167,6	-177,6	-225,0	-254,2	
Eelarvepositsiooni muutus	46,4	72,7	139,8	184,5	

Tervisekassa 2026-2029 (1/2)

Sotsiaalmaksust laekuvad ravikindlustuse vahendid 2026. a Tervisekassale on summas **2 133,9 mln eurot** (kasv 2025. a võrreldes on 109,3 mln eurot),

Eraldis mittetöötavate pensionäride eest 2026. a on **331,7 mln eurot** (kasv 2025. a võrreldes on 21,7 mln eurot).

Tervisekassale Sotsiaalministeeriumi poolt antavad eraldised 2026.a (kokku võrreldes 2025. a samas suurusjärgus) **11,79 mln eurot:**

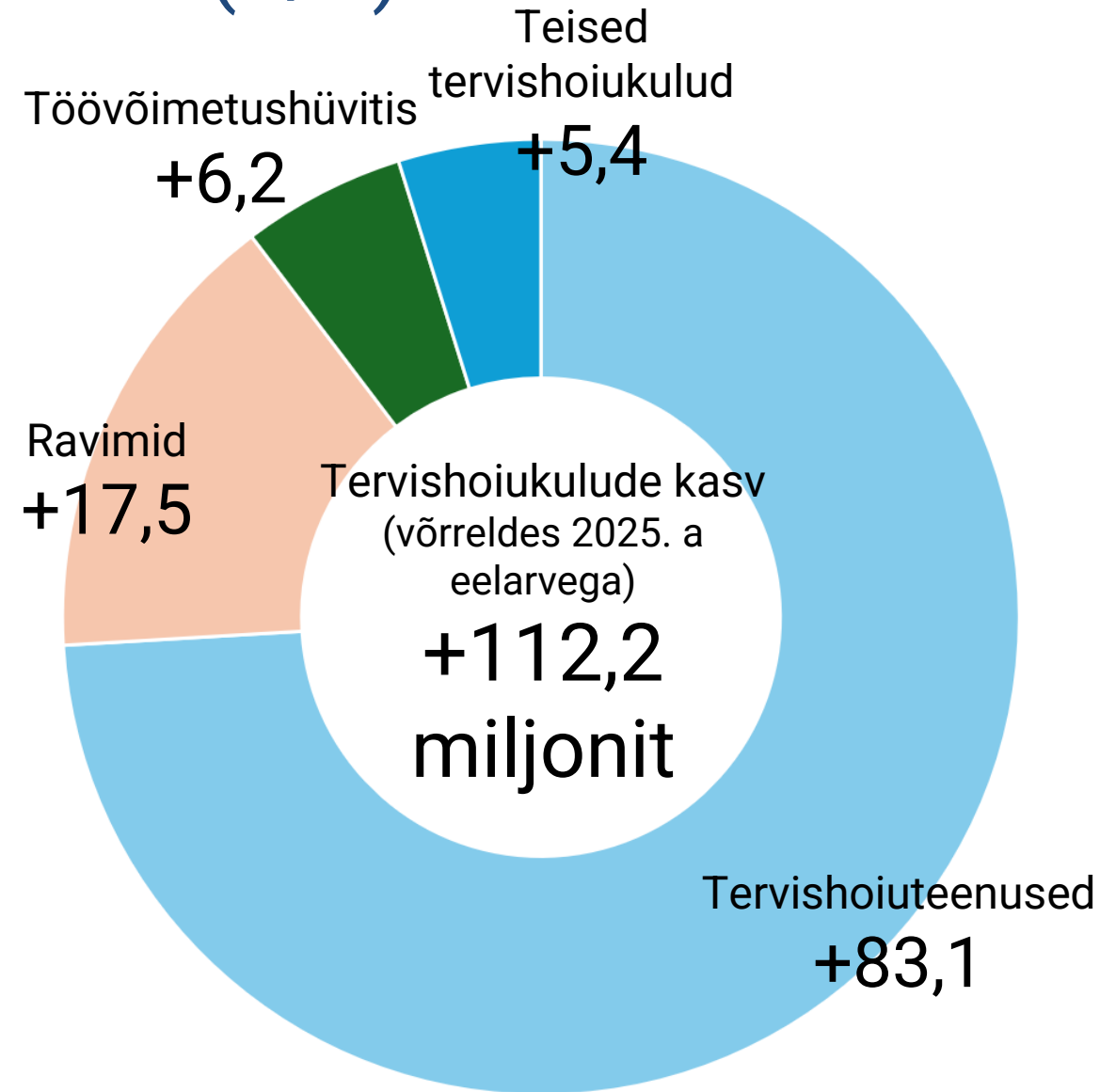
- Tervisekassa vanglameditsiini teenus 4,74 mln eurot
- Vaktsiinikindlustus 0,25 mln eurot
- Erihoolekande õenduse teenus 1,2 mln eurot
- Tervishoiuteenuse osutaja vastutuskindlustuse süsteem 2,0 mln eurot
- Haigushüvitis 3,6 mln eurot

Tervisekassa 2026. aasta eelarve (1/3)

Tervishoiuteenuste eelarve kasvu jaotus:

- Tervishoiutöötajate palgaleppe kulu 46,7 mln eurot.
- Palgaleppe eeltingimuste kokkuleppe kulu, sh tervishoiuteenuste sisendkulude kasv, nüüdisajastatud teenuste hindade ajastus ja kättesaadavus 36,4 mln eurot.
- Uued teenused sisemise efektiivistamise arvelt.

Eesmärk on tervishoiuteenuste kättesaadavus hoida 2025. aasta tasemel

Tänan!

SOTSIAALMINISTEERIUM